



The Holy See

KATEHEZA PAPE IVANA PAVLA II.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 28. srpnja 2004.

Čovjekova je nada zajedništvo s Bogom

Kateheza br. 15: Čovjekova je nada zajedništvo s Bogom Uvodno čitanje: Psalam 16 - Gospodin je moja baština (Prva večernja nedjelje II. tjedna) Čuvaj me, Bože, / jer se tebi utječem. / Gospodinu rekoh: "Ti si moj gospodar, / nema mi blaženstva bez tebe!" / Svetima na zemlji, odličnim ljudima, / sva naklonost moja! / Gomilaju patnje svoje / koji slijede bogove tuđe. / Ja ljevanica njihovih nalijevat neću, / ime im spominjat neću usnama. / Gospodin mi je baština i čaša: / ti u ruci držiš moju sudbinu. / Na divnu zemlju padoše mi konopi, / vrlo mi je mila moja baština. Blagoslivljam Gospodina koji me svjetuje, / te me i noću srce opominje. / Gospodin mi je svagda pred očima; / jer mi je zdesna da ne posrnem. / Stog mi se raduje srce i kliče duša, / pa i tijelo mi spokojno počiva. / Jer mi nećeš ostavit dušu u Podzemlju / ni dati da pravednik tvoj truleži ugleda. / Pokazat ćeš mi stazu života, / puninu radosti lica svoga, / sebi zdesna blaženstvo vječno.

1. Nakon što smo odslušali i učinili ga svojom molitvom, možemo i razmatrati ovaj Psalam snažne duhovne napetosti. Bez obzira na tekstualne teškoće, koje nam osobito u prvim recima donosi hebrejski izvornik, Psalam 16 je sjajna pjesan mističnoga ozračja, kako to pokazuje već i ispovijest vjere stavljena na njegov početak: "Ti si moj gospodar, nema mi blaženstva bez tebe" (r. 2). Bog je dakle predstavljen kao jedino dobro i stoga molitelj odabire svoje mjesto u zajednici svih onih koji su vjerni Gospodinu: "Svetima na zemlji, odličnim ljudima, sva naklonost moja" (r. 3). Zbog toga psalmist u potpunosti odbacuje napast idolopoklonstva s njezinim krvavim obredima i s njezinim bogohulnim zazivima. (usp. r. 4). To je oštar i odlučujući odabir strane koji, čini se, odjekuje i u Psalmu 73. I to je psalam vjernosti Bogu, koja se očituje u snažnoj i uz trpljenje ostvarenoj moralnoj odluci: "Koga ja imam u nebu osim tebe? Kad sam s tobom, ne veselim se zemlji... A meni je milina biti u Božjoj blizini, imati sklonište svoje u Gospodinu" (Ps 73,25.28)

2. Naš psalam razvija dvije teme koje su izrečene pomoću triju simbola. Ponajprije je tu simbol "baštine", izričaj koji vlada recima 5-6: govori se, zapravo, o "baštini, čaši, sudbini". Ti su simboli bili korišteni kako bi označili dar zemlje obećane izraelskom narodu. Mi znamo da je jedino pleme koje nije primilo dijela u zemlji bilo pleme Levijevaca, jer je sam Gospodin bio njihova baština. Psalmist upravo izjavljuje: "Gospodin mi je baština... vrlo mi je mila moja baština" (Ps 16,5.6). To u nama ostavlja uvjerenje da se radi o svećeniku koji objavljuje radost zbog svoga potpunoga posvećenja služenju Bogu. Sveti Augustin tumači: "Psalmist ne kaže: O, Bože, daj mi baštinu! Što ćeš mi dati kao baštinu? Kaže međutim: sve ono što mi ti možeš dati osim tebe samoga, bezvrijedno je. Budi ti sam moja baština. Tebe ja ljubim... Nadati se Bogu od Boga, biti ispunjen Bogom od Boga. On ti dostaje, izvan njega ništa ti nije dostatno" (Sermone 334,3: PL 38,1469).

3. Druga tema je ona koja se odnosi na savršeno i trajno zajedništvo s Gospodinom. Psalmist izriče čvrstu nadu da je sačuvan od smrti kako bi ostao u uskoj vezi s Bogom, kakvo u smrti nije više moguće (usp. Ps 6,6; 88,6). Njegove riječi, pak, ničim ne ograničavaju tu sigurnost; naprotiv, mogu se shvatiti u smislu pobjede nad smrću koja jamči vječno zajedništvo s Bogom. Molitelj tu koristi dva simbola. Prvo se spominje tijelo: egzegeti kažu da se u hebrejskom izvorniku (usp. Ps 16,7-10) radi o "bubrezima", simbolu strasti i najintimnije nutrine, o "desnici", znaku snage, o "srcu", sjedištu svijesti, pa čak i o "jetri", koja izriče osjetilnost, o "mesu", koje označuje krhko postojanje čovjeka, i konačno o "dahu života". Slika, dakle, "potpunoga postojanja" osobe koja nije obuzeta i poništena raspadanjem u grobu (usp. r. 10), nego je očuvana u punom životu i sreći s Bogom.

4. Evo, tako, i drugoga simbola Psalma 16, simbola "života": "Pokazat ćeš mi stazu života" (r. 11). To je staza koja vodi prema "punini radosti lica" Božjega, prema "blaženstvu vječnomu" zdesna Bogu. Ove riječi se savršeno uklapaju u tumačenje koje proširuje vidik na nadu zajedništva s Bogom, onkraj smrti, u vječnom životu. Lako je naslutiti ovdje kako je ovaj Psalam preuzet u Novom zavjetu u vezi s Kristovim uskrsnućem. Sveti Petar u svome govoru o Duhovima navodi upravo drugi dio ove pjesni sa sjajnom uskrsnom i kristološkom primjenom: "Bog ga uskrisi oslobodivši ga grozote smrti jer ne bijaše moguće da ona njime ovlada" (Dj 2,24). Sveti Pavao misli na Psalam 16 kada naviješta Kristov vazam u svome govoru u sinagogi u Antiohiji Pizidijskoj. U tome ga svjetlu i mi naviještamo: "Nećeš dati da Svetac tvoj ugleda truleži. David doista, pošto u svom naraštaju posluži volji Božjoj, preminu, pridruži se ocima svojim i vidje trulež, a Onaj koga Bog uskrisi ne vidje truleži" (Dj 13,35-37).